

MBA

Различната магистърска програма

материал на Милена Узунова

26

Вече едва ли има някой, който да не е чувал за магистърската програма по бизнес администрация или както е по-популярна – MBA (Master of Business Administration). Тези три букви са се превърнали в асоциация за престижно образование и елитни програми, достъпни само за успешни бизнесмени. Всъщност, по-правилно би било да се каже, че MBA образованието има потенциала да „изстреля“ завършилите го до нови карьерни висини. Университетите вече преливат от предложения за MBA програми, което ги прави доста по-достъпни, но все пак трябва да бъдете внимателни в избора. Това, което отличава MBA от която и да е друга магистърска програма, е практическата насоченост и възможността да се приложи в която и да е сфера на развитие. Тоест, MBA е предназначена за хора на управленски позиции във всякакви сектори на бизнеса, които искат да нагарадят мениджърските си компетенции и да се издигнат в корпоративната йерархия. В този смисъл за качествено MBA обучение се изискват и минимум няколко години професионален (а понякога и мениджърски) опит.

Какво е MBA?

Дипломата по MBA е пропуск към високи управленски позиции и високо заплащане. Това са и основните причини за следване на такъв тип програма. Отбелязването ѝ в CV-то определено е конкурентно предимство в контекста на затегнатия пазар на труда. Или с други думи, при кандидатстване за висока позиция, завършилият MBA има по-голям шанс от този с „обикновена“ магистратура.

Това е особено валидно в международните компании, които ценят завършилите програмата и следят тенденциите в този тип обучение. Големите корпорации имат и партньорства с университетите, предлагащи MBA, и поддържат мнение за качеството на програмите в тях. И ако в чужбина MBA културата отдавна е навлязла, то у нас все още има места, в които тази диплома не се цени толкова много, а притежаващите я излизат твърде скъпо на фирмите, които нямат възможност да си позволят висококвалифициран персонал.

MBA обаче предлага и нещо повече от престижна квалификация. Обучението създава своеобразно общество от мениджъри, тъй като състудентите обикновено са ръководители на средно или високо ниво в разнообразие от сфери. Така програмите осигуряват достъп до мрежа от ценни контакти и алумни общност, които биха били от полза за бъдещи възможности.

**MBA е
предназначена
за хора на
управленски
позиции във
всякакви сектори
на бизнеса**

● ● ●

**Обучението
създава
своеобразно
общество от
мениджъри**

Съотношение цена - качество

MBA програмата не е за всеки. Самите университети са много селективни по отношение на приема и критериите са високи. Затова и професионалният опит е задължително условие в добрите MBA програми. Всички тези строги изисквания са с цел кандидатите да получат максимума от програмата. А нейната цена не е никак ниска – средно "инвестицията" е между 30 и 60 хил. евро, а в по-престижните бизнес училища дори надминава 100 хил. евро. В някои университети съществуват опции за стипендии, а в други случаи големите компании поемат MBA обучението на водещите си ръководители.

Програмите най-често са с продължителност от 12 до 18 месеца, като съществуват и такива за 2 години. Обучението включва общи и по-специализирани курсове като бизнес стратегия, финансово счетоводство, корпоративни финанси, операционен мениджмънт. През последните години станаха популярни и специализираните MBA програми – например MBA по финанси, по маркетинг, по информационни системи. В световен мащаб най-популярно е именно обучението по финанси, следвано от консултантските услуги, енергетиката, ИТ и дигиталния маркетинг. Студенти изтъкват като най-голям плюс на MBA обучението възможността да се свързват преподаваните теории с решаването на истински казуси от работата им.

Според проучване на QS, кандидатите за MBA се записват най-вече с очакването да получат нови умения, по-добри кариерни възможности, стартиране на собствен бизнес и едва на последно място – по-висока заплата. Въпреки това общите нагласи са, че може да се разчита на ръст от около 263% след завършване на обучението, според сайта karieri.bg.

В края на миналата година QS публикува и последното издание на класацията Global MBA Ranking 2019, оценявайки 251 от водещите бизнес училища в света и подреждайки най-добрите MBA програми.

Ето и кои са топ 5:

5. Massachusetts Institute of Technology, САЩ

Такса: от 100 до 150 хил. долара

Средна годишна заплата на завършилите: 130 хил. долара

4. London Business School, Великобритания

Такса: от 90 до 99 хил. долара

Средна годишна заплата на завършилите: 109 хил. долара

3. Wharton School of the University of Pennsylvania, САЩ

Такса: 150 хил. долара

Средна годишна заплата на завършилите: 130 хил. долара

2. Harvard University

Такса: от 100 до 150 хил. долара

Средна годишна заплата на завършилите: 130 хил. долара

1. Stanford University

Такса: от 100 до 149 хил. долара

Средна годишна заплата на завършилите: 145 хил. долара.

Къде да изберем MBA?

Класациите са еднородни, че най-престижните MBA програми се предлагат от американските университети. Тринадесет представители от САЩ попадат в топ 20-те програми за 2019 година, според QS, оглавени от Харвард и Станфорд. Европа обаче остава по-популярна дестинация сред нашите сънародници заради по-ниските такси и близки разстояния. Програмите в САЩ освен значително по-скъпи са и по-продължителни – 2 години, а студентите по MBA там обикновено имат амбиции да останат да работят там.

В Европа лидер в MBA обучението е Великобритания, следвана от Испания, Швейцария, Франция. През последните години високо оценени са испанските бизнес училища като ESADE, IE Business School, IESE, които специализират в предлагането на MBA програми. В Европа повечето програми са с продължителност около година, като съществуват опции за редовно обучение, но и много възможности за посещаване на лекции в модули веднъж в седмицата или месеца. Това улеснява работещите, които съчетават обучението със служебните си ангажименти. Популярна практика сред европейските програми са и международните лекции в чужбина, които са няколко на брой по време на семестъра. Таксите във водещите бизнес училища започват от 50 000 евро и достигат до 100 000 евро за целия период на обучение.

Самите университети са много селективни по отношение на приема и критериите са високи

Водещи MBA програми в Европа

	Университет	Държава
1.	London Business School	Великобритания
2.	INSEAD	Франция, Сингапур
3.	HEC Paris	Франция
4.	IE Business School	Испания
5.	Oxford	Великобритания
6.	ESADE	Испания
7.	IESE	Испания
8.	Imperial	Великобритания
9.	Cambridge	Великобритания
10.	SDA Bocconi	Италия

Друга набираща скорост дестинация през последните години е Азия, като там изпъкват бизнес училищата с програми на английски език в Сингапур и Хонг Конг. С нарастването на значението на гържави като Китай за световната икономика, все повече кандидати са привлечени от университетите там в търсене на възможност да изградят тесни връзки с местни работодатели.

MBA в България

Международното признание на дипломата и възможност за работа в чужбина са част от причините, поради които българи предпочитат MBA в чужбина. Изборът България пък е атрактивен по-скоро заради финансовия фактор, а и заради по-лесното съчетаване на работа с обучение. Създаването на връзки с мениджъри на местно ниво също е сред предимствата на обучение у нас. Макар и не толкова престижни на световната сцена, MBA програми в страната не липсват, а и съществуват няколко такива, които са с тежест на чуждестранна диплома:

Американският университет в България предлага 16-месечна Executive MBA програма, която е предназначена за мениджъри на средно и по-високо управленско ниво. Лекциите се провеждат в София, а таксата е около 15 000 евро.

За тези, които искат да получат английско образование, но без да напускат България, подходяща е MBA програмата на един от водещите университети в Европа и света, а именно University of Sheffield и неговия международен факултет у нас – City College. Обучението се провежда изцяло на английски език с лекции през уикендите, като към програмата са включени и няколко учебни уикенда в Солун, Гърция, и Шефилд, Великобритания.

